

Dosarul nr. 3ra-343/22
2-20008701-01-3ra-08042022
Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc)

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru
Agricultură,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea Societății de Asigurări-
Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției de Intervenție
și Plăți pentru Agricultură, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și
Mediului privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 21 ianuarie 2020, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”
Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu cerere de
chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și
Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind anularea
procesului-verbal de anulare a autorizației din 18 decembrie 2019 emis de Agenția
de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și obligarea executării procesului-verbal
nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019 de autorizare a plăților.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 15 iunie 2016, a depus la
serviciul teritorial Edineț al Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură dosarele
nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și
1.7/1608ED0079 privind solicitarea sprijinului financiar conform măsurii de
sprijin nr. 1.7.2. din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor
fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016 - Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură.

La 23 decembrie 2019, a recepționat scrisoarea Agenției de Intervenție și Plată în Agricultură, prin care a fost informată despre emiterea procesului-verbal de anulare a autorizării din 18 decembrie 2019 cu privire la anularea procesului-verbal de autorizare nr. 01/06/2019 și respectiv respingerea dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”, în anul 2016, ca neeligibile.

A indicat că, potrivit proceselor-verbale din 27 octombrie 2016 privind constatarea iregularităților întocmite de Direcția Administrare și Control, reclamanta ar fi încălcat pct. 8 subpct. e) Capitolul III - Criterii de eligibilitate - ale Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016 (ulterior Regulamentul nr. 910 din 25 iulie 2016), care prevede: pentru submăsura 1.7A, termenul de arendă/comodat a suprafețelor asigurate nu va fi mai mic de un an agricol, înregistrat în modul stabilit, confirmat prin extrasul din registrul contractelor de arendă ținut de primărie.

Conform procesului-verbal din 25 noiembrie 2016, s-a invocat că Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” ar fi încălcat pct. 10, subpct. 5 al Capitolului III - Criterii de eligibilitate al Regulamentului nr. 910 din 25 iulie 2016, ce prevede că sunt pasibili de subvenționare producătorii agricoli care la momentul depunerii cererii de subvenționare nu au restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național.

Reclamanta susține că a prezentat certificate care confirmă lipsa restanțelor față de buget, iar faptul recepționării este confirmat și în procesul-verbal nr. 22 din 25 noiembrie 2016 privind constatarea iregularităților al Direcției administrare și control a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură.

La 8 decembrie 2016, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a expediat în adresa Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură cerere prealabilă prin care și-a exprimat dezacordul cu deciziile luate.

A indicat că, la 27 decembrie 2016, a recepționat răspunsul nr. 725/04 din 15 decembrie 2016 de la Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, prin care i s-a comunicat că, în conformitate cu pct. 10, subpct. 5 al Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, sunt pasibili de subvenționare producătorii agricoli care, la momentul depunerii cererii de subvenționare, nu au restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național. Prin urmare, dosarele de subvenționare depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni încălcau criteriile de eligibilitate stabilite la pct. 10. subp. 5) al Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016.

Reclamanta Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a fost informată că, potrivit procesului-verbal nr. 2 din 30 septembrie 2016 al ședinței grupului de lucru, a fost luată decizia de a respinge dosarele de subvenționare 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079.

Invocă reclamanta că, la data de 26 ianuarie 2017, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actelor administrative a fost admisă integral.

Au fost anulate procesele-verbale privind constatarea iregularităților nr. 11, 12, 13, 15 din 27 octombrie 2016 și nr. 22 din 25 noiembrie 2016 ale Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” emise ca urmare a examinării dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr.1.7/1608ED0076, nr.1.7/1608ED0077, nr.1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079, depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

A fost anulat parțial procesul-verbal nr. 2 al ședinței grupului de lucru al Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” din 30 septembrie 2016, în partea ce se referă la pct. 5 cu privire la declararea neligibilă a dosarelor de subvenționare depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

A fost obligată Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să emită actele prin care să fie declarate eligibile, autorizate și acceptate spre plată dosarele de solicitare a sprijinului financiar nr. 1.7/1608ED0072 în sumă de 58 248,45 de lei, nr. 1.7/1608ED0076 în sumă de 244 184,85 de lei, nr. 1.7/1608ED0077 în sumă de 77 939,55 de lei, nr. 1.7/1608ED0078 în sumă de 76 418,84 de lei și nr. 1.7/1608ED0079 în sumă de 166 271,04 de lei, Societății de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni (f.d. 54, 60-74, vol. II).

Manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” la 8 februarie 2018, a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, casată parțial hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind emisă o nouă hotărâre, după cum urmează: a fost obligată Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să examineze dosarele de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, nr. 1.7/1608ED0077, nr. 1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079 depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, ca fiind eligibile. În rest, hotărârea contestată a fost menținută (f.d. 121, 122-133, vol. II).

Ulterior, prin decizia din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a casat parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2018 și hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, fiind emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a obligat Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să examineze dosarele de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, nr. 1.7/1608ED0077, nr. 1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079 depuse de către

Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 10 aprilie 2017 a Judecătoria Chișinău în partea în care s-a hotărât anularea proceselor – verbale privind constatarea iregularităților nr.11, 12, 13, 15 din 27 octombrie 2016 și nr. 22 din 25 noiembrie 2016 ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură emisă la examinarea dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, nr.1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079, depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, cu anularea parțială a procesului-verbal nr. 2 al ședinței grupului de lucru al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din 30 septembrie 2016, în partea ce se referă la pct. 5 cu privire la declararea neeligibilă a dosarelor de subvenționare depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

Susține reclamanta că astfel s-a constatat că Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, în 2016, a emis acte ilegale, motiv din care, nu și-a executat obligațiunea subvenționării primelor de asigurare în agricultură.

Menționează că la 8 februarie 2019, prin scrisoarea nr. 0355, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a solicitat Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să se conformeze deciziei din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

La 20 martie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni repetat a solicitat executarea deciziei din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, anexând suplimentar și titlul executoriu în original emis de Judecătoria Chișinău.

Relatează că, la 2 aprilie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a recepționat scrisoarea de la Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, în care se menționează precum că ultima va examina dosarele de subvenționare vizate în interiorul termenelor prevăzute de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016.

La 5 iunie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a informat despre faptul că, în urma ședinței de lucru din 23 mai 2019, s-a stabilit că dosarele pot fi declarate eligibile în cazul în care neconformitatea va fi înlăturată, iar în ceea ce privește dosarul 1.7/1608ED0079, acesta va fi înaintat Direcției autorizare plăți pentru autorizarea subvenției.

La 17 iunie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a atenționat Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură despre obligativitatea conformării deciziei 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție și intenția de a solicita încasarea pierderilor financiare (dobânzi de întârziere).

A indicat că, la 18 iunie 2019, a recepționat procesul-verbal nr. 5/2019 al ședinței de lucru pentru realizarea supravegherii eficiente a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017, prin care s-a decis transmiterea, către Direcția autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură, a dosarelor de subvenționare nr. 1.7A/1608RD0072, nr. 1.7A/1608RD0076, nr. 1.7A/1608RD0077, nr. 1.7A/1608RD0078 și nr. 1.7A/1608RD0079 depuse de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, spre examinare și efectuarea calculelor subvenției, cu ulterioara transmitere spre achitarea acestora.

La 19 iunie 2019, în cadrul discuției dintre reprezentantul Societății de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”, directorul și șeful direcției juridice a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură, ultimii au dat asigurări că în termen de o săptămână, primele de asigurare subvenționate vor fi transferate.

La 26 iunie 2019, urmare a acestei discuții, prin intermediul poștei electronice, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a fost informată precum că transferul nu a fost efectuat, motiv fiind „remanierea în țară”.

La 5 iulie 2019, prin scrisoarea înaintată către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale, reclamanta a solicitat transferarea sumei de 623 062,73 lei.

La 15 iulie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a informat Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni că, prin decizia Grupului de lucru pentru realizarea supravegherii eficiente a prevederilor EIG nr. 455 din 21 iunie 2017, expusă în procesul-verbal nr. 5/2019, s-a propus transmiterea Direcției autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură a dosarelor depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni spre examinare. Ca rezultat al examinării, dosarele invocate au fost autorizate și transmise spre plată.

Ulterior, la data 8 octombrie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a recepționat scrisoarea de la Ministerul Agriculturii, prin care a fost informată că, urmare a notificării prin care Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a solicitat transferarea sumei de 623.062,73 lei cu titlu de subvenționare a primelor de asigurare, a fost creat un grup de lucru pentru examinarea sub toate aspectele a procedurii de examinare a dosarelor de subvenționare de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură. Corespunzător procedura administrativă de examinare a dosarelor a fost prelungită până la data de 9 noiembrie 2019.

Sușține reclamanta că, la 4 decembrie 2019, a solicitat, în mod repetat, informația cu privire la transferarea sumei de 623.062,73 lei.

La 23 decembrie 2019, reclamanta a recepționat scrisoarea Agenției de Intervenție și Plată în Agricultură, prin care a fost informată despre emiterea procesului-verbal de anulare a autorizării din 18 decembrie 2019 cu privire la anularea procesului-verbal de autorizare nr. 01/06/2019 și, respectiv, respingerea dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni în anul 2016, ca neeligibile.

Relatează că, din textul procesului-verbal de anulare a autorizării din 18 decembrie 2019, se atestă faptul că Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, Direcția Autorizare Plăți nu a motivat decizia sa, dar s-a limitat la faptul că dosarele de subvenționare 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 nu întrunesc criteriile de eligibilitate Autoritatea publică emitentă nu a venit în suportul alegerii sale cu nici o normă legală. Or, conform art. 1 al Regulamentului privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 217 din 24 februarie 2005, Regulamentul privind subvenționarea asigurării riscurilor de

producție în agricultură este elaborat în conformitate cu Legea nr. 243-XV din 8 iulie 2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură stabilește condițiile și modul de acordare a subvențiilor din contul bugetului de stat pentru compensarea cheltuielilor producătorilor agricoli înregistrați conform legislației în vigoare pentru asigurarea recoltei culturilor agricole și animalelor.

Reclamanta indică că toate condițiile prevăzute în Regulamentul nr. 217 din 24 februarie 2005 au fost respectate, fapt confirmat prin decizia din 6 februarie 2019 Curții Supreme de Justiție.

Totodată, reclamanta invocă faptul că Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a încălcat termenele legale cu privire la declararea ca neeligibile a dosarelor de subvenționare prezentate de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea deciziei nr. P-02-79/20 din 29 ianuarie 2020 privind respingerea cererii prelabile, anularea procesului-verbal de anulare a autorizației din 18 decembrie 2019 și obligarea executării procesului-verbal nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019 de autorizare a plăților (f. d. 80-86, vol. I).

Prin hotărârea din 18 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

S-au anulat ca ilegale procesul-verbal de anulare a autorizației din 18 decembrie 2019 emis de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, Direcția Autorizare Plăți și decizia nr. P02-79/20 din 29 ianuarie 2020 privind respingerea cererii prelabile.

În rest pretențiile reclamantului au fost respinse, drept neîntemeiate (f. d. 210, vol. I).

La 22 martie 2021, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani, iar la 10 iunie 2021, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură împotriva hotărârii din 18 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani.

La 3 decembrie 2021, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a declarat recurs împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 87, vol. II), iar la 22 februarie 2022 a prezentat motivarea recursului (f. d. 96, vol. II).

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de apel, considerând-o eronată.

Învederează că la emiterea deciziei, Curtea de Apel Chișinău a fost indusă în eroare de către reclamantul-intimat Societate pe Acțiuni „Moldcargo” sau aceasta nu a confruntat atent probele anexate la dosar de către părți.

Nu este de acord cu argumentele instanței de apel privitoare la încălcarea drepturilor participantului la procedura administrativă Societatea pe Acțiuni „Moldcargo”, prin realizarea procedurii administrative fără audierea sa, contrar prevederilor art. 94 din Codul administrativ, dat fiind faptul că intimata a avut

ocazia să-și expună obiecțiile față de actul administrativ emis de Agenție în cadrul procedurii prealabile, scopul căreia constă în verificarea legalității actelor administrative individuale.

Altfel spus, ceea ce nu a avut posibilitatea să invoce în cadrul procedurii de audiere, inrimata a invocat în cererea prealabilă. În context, menționează că toate argumentele din cererea prealabilă au fost analizate și contraargumentate în decizia nr. P-02-79/20 din 29 ianuarie 2020, fapt ce exclude orice arbitrar din partea Agenției.

Consideră că dreptul de a fi audiat în cadrul unei proceduri administrative nu este absolut, atât timp cât legislația stabilește o procedură prealabilă, care oferă posibilitate destinatarului actului administrativ individual să-și expună poziția, compensându-se astfel nerespectarea procedurii de audiere.

A mai arătat recurenta că instanța de apel a susținut plenar hotărârea primei instanțe. Cu toate că instanța de fond și-a argumentat hotărârea invocând patru argumente de bază, iar cu ocazia apelului declarat, Agenția a formulat obiecții împotriva tuturor argumentelor primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău, în decizia sa, a operat doar cu două dintre acestea - nemotivarea actului administrativ, lipsa audierii destinatarului actului administrativ. Astfel, instanța de apel ar fi omis să motiveze decizia sa prin prisma celorlalte obiecții formulate de recurenta/apelantă.

Cu referire la pretinsa stabilitate juridică pe care ar fi mizat destinatarul actului individual favorabil desființat (îndreptățirea de a avea încredere în legalitatea deciziilor Agenției), la care a făcut referire instanța de apel în decizia recurată, arată recurenta că Societatea pe Acțiuni „Moldcargo” nu putea, de principiu, să mizeze pe o stabilitate juridică, atât timp cât cererile de subvenționare au fost formulate ilegal, chiar dacă, în pofida anumitor circumstanțe, la o etapă anumită a fost emis un act administrativ favorabil.

Prin urmare, o cerere ilegală nu poate fi generatoare de „stabilitate juridică” așa cum se indică în hotărârea instanței de fond.

Motivează, de asemenea, că prevederile art. 30, alin. (2) din Codul administrativ, invocate de instanța de control judiciar, urmează a fi interpretate per a contrario, în sensul anulării, de către recurentă, a propriului act administrativ, reieșind tocmai din necesitatea de nu prejudicia interesul public.

Dezvoltând considerentele recursului, recurenta a arătat că instanța nu a apreciat circumstanțele cauzei nici prin prisma principiului proporționalității, astfel încât să se stabilească obiectiv care este gravitatea încălcărilor admise în cadrul procedurii administrative și dacă aceste încălcări erau de natură să justifice anularea actelor contestate de către instanța de fond.

Toate acestea demonstrează, în opinia recurentei, că examinarea cauzei a fost superficială, cu administrarea defectuoasă a probelor anexate la dosar, fapt care a creat premise pentru emiterea unei decizii, în esență, nemotivate și ilegale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei

instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 1 decembrie 2021. La dosar lipsesc date privind notificarea dispozitivului deciziei, însă decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurenteii în data de 10 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f. d. 90). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 3 decembrie 2021 și, respectiv, 22 februarie 2022, sunt în termen.

La 12 aprilie 2022, în adresa intimă, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 17 mai 2022, avocata Angela Popil a depus referință, în interesele intimă Societatea pe Acțiuni „Moldcargo”, solicitând declararea inadmisibilității recursului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură sau respingerea acestuia, după caz.

Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticile recurenteii și ale intimă au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a codului se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a codului, conform prevederilor acestuia. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În speță, procedura contenciosului administrativ a fost inițiată la 8 februarie 2019 și se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, respectiv, cu referire la procedură, se vor aplica dispozițiile Codului administrativ, iar în partea fondului, urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actelor administrative care se contestă, și anume ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019).

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Totodată, în condițiile art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Art. 162 alin. (3) din Codul administrativ prevede că cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, la 15 iunie 2016, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a depus la serviciul teritorial Edineț al Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură dosarele nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 privind solicitarea sprijinului financiar conform măsurii de sprijin nr. 1.7.2. - Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016.

Ca urmare a examinării dosarelor în vederea aprecierii eligibilității pentru obținerea subvențiilor, cererile depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni au fost respinse de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, astfel, la 26 ianuarie 2017, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată cu privire la anularea actelor administrative.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actelor administrative a fost admisă integral.

Au fost anulate procesele-verbale privind constatarea iregularităților nr. 11, 12, 13, 15 din 27 octombrie 2016 și nr. 22 din 25 noiembrie 2016 ale Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” emise ca urmare a examinării dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr.1.7/1608ED0076, nr.1.7/1608ED0077, nr.1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079, depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

A fost anulat parțial procesul-verbal nr. 2 al ședinței grupului de lucru al Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” din 30 septembrie 2016, în partea ce se referă la pct. 5 cu privire la declararea neligibilă a dosarelor de subvenționare depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

A fost obligată Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să emită actele prin care să fie declarate eligibile, autorizate și acceptate spre plată dosarele de solicitare a sprijinului financiar nr. 1.7/1608ED0072 în sumă de 58 248,45 de lei, nr. 1.7/1608ED0076 în sumă de 244 184,85 de lei, nr. 1.7/1608ED0077 în sumă de 77 939,55 de lei, nr. 1.7/1608ED0078 în sumă de 76 418,84 de lei și nr. 1.7/1608ED0079 în sumă de 166 271,04 de lei, Societății de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni (f.d. 54, 60-74, vol. II).

Manifestând dezacord față de hotărârea primei instanțe, Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” la 8 februarie 2018, a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru

Agricultură”, casată parțial hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind emisă o nouă hotărâre, după cum urmează: a fost obligată Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să examineze dosarele de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, nr. 1.7/1608ED0077, nr. 1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079 depuse de către Societatea de Asigurări-reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, ca fiind eligibile. În rest, hotărârea contestată a fost menținută (f.d. 121, 122-133, vol. II).

Ulterior, prin decizia din 6 februarie 2019 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-a casat decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea obligării Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să examineze dosarele de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, nr. 1.7/1608ED0077, nr. 1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079 depuse de către SAR „Moldcargo” SA, ca fiind eligibile și hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în partea obligării Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să emită actele prin care să fie declarate eligibile, autorizate și acceptate spre plată dosarele de solicitare a sprijinului financiar nr. 1.7/1608ED0072 în sumă de 58 248,45 de lei, nr. 1.7/1608ED0076 în sumă de 244 184,85 de lei, nr. 1.7/1608ED0077 în sumă de 77 939,55 de lei, nr. 1.7/1608ED0078 în sumă de 76 418,84 de lei și nr. 1.7/1608ED0079 în sumă de 166 271,04 de lei, SAR „Moldcargo” SA, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri după cum urmează: se obligă Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să examineze dosarele de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, nr. 1.7/1608ED0076, nr. 1.7/1608ED0077, nr. 1.7/1608ED0078 și nr. 1.7/1608ED0079 depuse de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni (f. d. 46-61, vol. I).

Completul specializat reține că, la 7 februarie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a notificat Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură despre decizia Curții Supreme de Justiție din 6 februarie 2019 și a solicitat examinarea dosarelor de subvenționare vizate în speță (f. d. 13-14).

La 20 martie 2019, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a solicitat, în mod repetat, Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură examinarea dosarelor de subvenționare (f. d. 15).

Ulterior, la 28 martie 2019, pârâta a emis răspunsul nr. 240/7 prin care a comunicat Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni că a fost demarată procedura de examinare a dosarelor de subvenționare nr.1.7/1608ED0072, nr.1.7/1608ED0076, nr.1.7/1608ED0077, nr.1.7/1608ED0078 și nr.1.7/1608ED0079, depuse de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni și că cererile urmează a fi soluționate în termenele prevăzute de Regulamentul de subvenționare (f.d.16-17).

La 20 iunie 2019, Direcția Autorizare Plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a întocmit procesul-verbal de autorizare a plăților nr. 01/06/2019 prin care s-a decis a autoriza spre plată pentru dosarul de subvenționare nr.1.7/1608ED0072 suma de 58 248 lei, nr.1.7/1608ED0076 suma de 244 184 lei,

nr.1.7/1608ED0077 suma de 58 248 lei, nr.1.7/1608ED0078 76 418 lei și nr.1.7/1608ED0079 suma de 166 271 lei (f.d.89-90, dosar administrativ).

Completul reține că, prin scrisoarea nr. 548/07 din 15 iulie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a informat intimata/reclamanta că dosarele prezentate au fost autorizate și transmise spre plată, iar prin demersul nr. 504/07 din 2 iulie 2019, Agenția a solicitat acordul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în privința redistribuirii mijloacelor financiare alocate pentru anul 2019, în vederea achitării subvenției solicitate de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, însă nu a parvenit nici un răspuns din partea ministerului (f. d. 36, vol. I).

Prin scrisoarea din 2 octombrie 2019 a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a fost informată despre faptul că, prin ordinul Ministerului nr. 217/2019, a fost instituit un grup de lucru pentru verificarea legalității procedurii de examinare a dosarelor de subvenționare prezentate. Totodată, s-a comunicat că procedura administrativă de examinare a dosarelor a fost prelungită până la data de 9 noiembrie 2019.

A se reține că, prin procesul-verbal din 18 decembrie 2019, Direcția Autorizare Plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a decis anularea procesului-verbal nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019 de autorizare a plăților, declararea ca neeligibile a dosarelor de subvenționare nr.1.7/1608ED0072, nr.1.7/1608ED0076, nr.1.7/1608ED0077, nr.1.7/1608ED0078 76 și nr.1.7/1608ED0079, cu mențiunea posibilității de contestare în termen de 30 zile, în instanța de judecată (f. d. 42-44, vol. I).

Nefiind de acord cu procesul-verbal enunțat, la data de 21 ianuarie 2020, reclamanta s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Tot la 21 ianuarie 2020, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni a depus cerere prealabilă către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și Ministerul Agriculturii, prin care a solicitat anularea procesului-verbal de anulare a autorizației din 18/12/2019 și executarea procesului-verbal de autorizare a plăților nr. 01/06/2019 din 20.06.2019 (f. d. 99, dosar administrativ).

Prin decizia nr. P-02-79/20 din 29 ianuarie 2020, Comisia de examinare a cererilor prelabile din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă din 21 ianuarie 2020 depusă de reclamantă (f. d. 110-113, dosar administrativ).

Prin hotărârea din 18 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind anularea procesului-verbal de anulare a autorizației din 18 decembrie 2019 emis de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, Direcția Autorizare Plăți și a deciziei nr. P02-79/20 din 29 ianuarie 2020 privind respingerea cererii prelabile, obligarea

executării procesului-verbal de autorizare a plăților nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019.

S-au anulat ca ilegale procesul-verbal de anulare a autorizației din 18 decembrie 2019 emis de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, Direcția Autorizare Plăți și decizia nr. P02-79/20 din 29 ianuarie 2020 privind respingerea cererii prealabile.

În rest pretențiile reclamantului au fost respinse, drept neîntemeiate (f. d. 210, vol. I).

Manifestându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la 22 martie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f. d. 215, vol. I), iar la 10 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului (f. d. 6, vol. II).

Prin decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură împotriva hotărârii din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la temeinicia în parte a acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile prevederile pct. 205 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, potrivit căroră, în baza proceselor-verbale de autorizare, Direcția autorizare plăți va prezenta conducerii Agenției, spre aprobare, proiectul ordinului privind lista beneficiarilor autorizați spre plată, întocmită în ordinea autorizării, conform fișelor de calcul, cu indicarea: - denumirii beneficiarului; - codului dosarului; - datei parvenirii spre autorizare/datei autorizării; - sumei solicitate și sumei achitate.

În același timp, pct. 206-207 din din aceeași normă stabilește că procesul-verbal de autorizare a plăților, inclusiv ordinul directorului Agenției privind aprobarea listei beneficiarilor de subvenții, servesc temei pentru perfectarea documentelor de plată de către Direcția contabilizare plăți, pentru fiecare beneficiar de subvenție inclus în actele menționate. În termen de până la 5 zile lucrătoare, Direcția contabilizare plăți va perfecta documentele de plată cu ulterioara prezentare către Trezoreria Teritorială Chișinău, în ordinea recepționării acestora.

În opinia instanței de control judiciar, procesul-verbal de autorizare a plăților nr. 01/-6/2019 a fost emis în vederea executării deciziei din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție și reprezintă un act administrativ individual favorabil reclamantei, deoarece prin acesta au fost autorizate sumele primelor de asigurare subvenționată și transmise spre executarea plăților.

Instanța de apel s-a aliniat concluziei fondului, potrivit căreia reluarea procedurii administrative și anularea actului administrativ individual favorabil fără antrenarea beneficiarului actului administrativ anulat reprezintă o încălcare a normelor legale.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a conchis că actul administrativ emis nu corespunde rigorilor impuse de art. 118 Cod administrativ.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, instanța de recurs constată că soluțiile emise de instanțele ierarhic inferioare sunt greșite, motiv din care aceste hotărâri nu pot fi menținute.

Or, dispozițiile art. 30, alin. (2) din Codul administrativ, invocate de instanța de control judiciar, urmează a fi interpretate per a contrario, în sensul anulării, de către recurentă, a propriului act administrativ, reieșind tocmai din necesitatea de a nu prejudicia interesul public.

În corespundere cu prevederile pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în coordonare cu Ministerul Finanțelor, au fost investiți cu dreptul de 1) distribuire a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, pentru măsurile prevăzute la punctul 2 măsurile 1-5, în funcție de cererile de sprijin financiar din partea producătorilor agricoli, inclusiv în vederea stingerii datoriilor pentru cererile de solicitare a subvențiilor, confirmate prin decizii judecătorești definitive și irevocabile, în limitele mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, menționate în punctul 1 al prezentei hotărâri; 2) repartizare a mijloacelor financiare provenite din restituirea subvențiilor de către producătorii agricoli, beneficiari de subvenții în anii 2012-2016, care au admis derogări de la prevederile actelor normative în vigoare, în vederea finanțării în continuare a altor cereri de sprijin, conform măsurilor prevăzute în punctul 2 al prezentei hotărâri; 3) asigurare a finanțării drept contribuție pentru Fondul Viei și Vinului, în conformitate cu prevederile art. 323 alin. (3) lit.b) și alin. (12) din Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006 și art. 2 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2016, în sumă totală de 22456,9 mii lei.

Dreptul de desfășurare a activității de asigurare subvenționată este reglementat, de asemenea, de Legea nr. 243 din 8 iulie 2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură, care, la art. 15, stabilește, cu titlu de regulă generală că asigurătorii sînt persoane juridice deținătoare de licențe, eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare, pentru desfășurarea activității de asigurare la categoria "asigurări generale", cu dreptul de a practica activitate pentru clasele de asigurări 8 și 9 specificate la compartimentul B din anexa nr. 1 la legea cu privire la asigurări și care, în baza primelor de asigurare încasate și a subvențiilor din partea statului, plătesc despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de riscurile asigurate prevăzute la art.22. (2) Condițiile speciale de asigurare a riscurilor de producție în agricultură, precum și modificările acestor condiții, urmează a fi avizate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului care, într-un termen de 10 zile de la data depunerii de către asigurător a cererii, va aviza sau, după caz, va refuza avizarea condițiilor speciale de asigurare. (3) Nerespectarea cerințelor referitoare la aceste condiții va constitui temei de refuz în avizarea condițiilor speciale de asigurare. (4) Asigurătorii care au obținut avizul

Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului la condițiile speciale de asigurare specificate la alin. (3) vor avea dreptul la obținerea subvenției. (5) Avizarea condițiilor speciale de asigurare și refuzul în avizarea acestora se fac prin ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului. Ordinul se aduce la cunoștința asigurătorului în termen de 15 zile de la data emiterii.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Articolul 30 alin. (2) Cod administrativ instituie regula potrivit căreia autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În conformitate cu prevederile art. 144 Cod administrativ, (1) un act administrativ individual ilegal favorabil poate fi retras în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut, chiar și după ce a devenit incontestabil, numai în condițiile limitărilor stabilite la alin. (2)–(6). (2) Un act administrativ individual ilegal favorabil prin care se acordă o prestație bănească periodică sau unică ori o prestație materială sau care reprezintă condiția pentru aceasta nu poate fi retras dacă beneficiarul a avut încredere în existența actului administrativ și, luând în considerare interesul public, se cere protejarea încrederii privind retragerea. De regulă, încrederea se impune a fi protejată atunci când beneficiarul a consumat prestațiile făcute sau a decis în privința unei disponibilități patrimoniale pe care nu o mai poate revoca sau o poate revoca numai cu dezavantaje inacceptabile. Beneficiarul nu poate invoca încrederea dacă: a) a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere; b) actul administrativ se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat sau din neglijență gravă; c) cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui sau nu cunoștea acest fapt din neglijență gravă.

Conform art. 144 alin. (4) Cod administrativ, (4) un act administrativ individual ilegal favorabil de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești poate fi retras conform alin. (2) doar timp de 3 ani de la comunicarea lui. Această restricție nu se aplică dacă: a) beneficiarul a obținut actul administrativ prin inducere dolosivă în eroare, amenințare sau corupere; b) actul administrativ se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat intenționat; c) beneficiarul cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui; d) actul administrativ a fost emis cu o rezervă admisibilă a revocării.

Dacă actul administrativ individual se bazează pe date în esență eronate sau incomplete pe care beneficiarul le-a prezentat din neglijență gravă sau dacă acesta din neglijență gravă nu cunoștea la momentul comunicării actului administrativ despre ilegalitatea lui, atunci în locul termenului de 3 ani prevăzut în acest alineat se va aplica un termen de 10 ani.

Reieșind din prevederile normative stipulate, instanța de recurs reține drept întemeiate argumentele recurente potrivit cărora intimata nu este în drept să

practice activitatea de asigurare subvenționată a riscurilor de producție în agricultură fără avizul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și, respectiv, de a beneficia de subvenții din cadrul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural conform măsurii de sprijin nr. 1.7 A ”Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură” din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016, deoarece actul administrativ revocat se bazează pe date incomplete, respectiv lipsește avizul obligatoriu al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, instituit prin prevederile art. 15, alin. (4), din Legea nr. 243/2004.

Prin urmare, apare drept viabilă soluția revocării din oficiu a procesului-verbal de autorizare nr. 01/06/2019 și respectiv respingerea dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”, în anul 2016, ca neeligibile.

Cu referire la neaudierea intimă în cadrul procedurii administrative, argument invocat de Curtea de Apel Chișinău pentru admiterea acțiunii, instanța de recurs relevă netemeinicia acestuia, dat fiind faptul că revocarea din oficiu a actului administrativ de către autoritatea emitentă este un procedeu ce nu presupune aplicarea normelor referitoare la inițierea și desfășurarea procedurii prealabile.

Or, potrivit dispozițiilor art 6 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Prin urmare, doar aceste acțiuni expres și limitativ prevăzute de lege presupun desfășurarea unei proceduri administrative: examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ. Per a contrario, revocarea actului administrativ emis de către autoritatea publică nu implică și nu are loc în cadrul procedurii administrative, ci are loc ad-oc, drept urmare a constatării din oficiu a condițiilor stipulate la art. 144 Cod administrativ. În speță, la verificarea dosarelor de subvenționare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a constatat că procesul-verbal nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019 de autorizare a plăților se bazează pe date incomplete. Prin urmare, recurenta a fost îndreptățită să aplice prevederile legale privitoare la retragerea actului administrativ individual favorabil de la art. 144 alin. (4), lit. b) Cod administrativ.

Cît privește principiul securității juridice, aplicat de către instanța emitentă a actului judecătoresc de dispoziție contestat cu referire la prevederile art. 30 Cod administrativ, instanța de recurs va aprecia drept nefondată aprecierea dată de instanță normei respective, dată fiind aplicabilitatea la caz, cu prioritate, a unui alt principiu, și anume – principiul satisfacerii interesului public, și, implicit, a excepției stipulate de aceeași normă a art. 30 alin. (2) cod administrativ referitoare la întreprinderea măsurilor cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege în situații în care, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Aici, instanța ține să remarce și faptul că actul administrativ revocat de recurentă nu reprezintă o situație juridică definitivă și nu generează drepturi

patrimoniale dobândite de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, contrar alegațiilor intimitei/reclamante privind obligarea recurentei/pârâte, prin decizia din 6 februarie 2019 Curții Supreme de Justiție, în vederea emiterii unor acte administrative individuale favorabile reclamantei. Or, prin decizia respectivă, autoritatea publică pârâtă a fost obligată exclusiv la examinarea dosarelor de subvenționare nr. 1.7/1608ED0072, 1.7/1608ED0076, 1.7/1608ED0077, 1.7/1608ED0078 și 1.7/1608ED0079 depuse de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”.

Prin urmare, apar drept neîntemeiate cerințele subsecvente din cererea de chemare în judecată privitoare la obligarea executării procesului-verbal nr. 01/06/2019 din 20 iunie 2019 de autorizare a plăților și anularea deciziei nr. P-02-79/20 din 29 ianuarie 2020 privind respingerea cererii prealabile.

Pentru aceleași argumente completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge argumentele instanțelor ierarhic inferioare referitoare la pretinsa stabilitate juridică pe care ar fi mizat destinatarul actului individual favorabil desființat.

Astfel, în sensul Codului administrativ, legiuitorul prevede că interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții. Din cele relatate, putem deduce că interesul public se alină într-o legătură indisolubilă cu prevederile Constituționale privind ordinea de drept, democrația, etc. Totodată, în sensul prevederilor din Codul administrativ, rezultă că anume interesul public reprezintă expresia unei nevoi sociale ce vizează întreaga comunitate, iar autoritatea publică, în sensul Codului administrativ, trebuie să acționeze în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că noțiunea de „interes public” în sens economic urmează a fi interpretată indubitabil inclusiv în sensul protejării valorii și prestigiul producătorilor, astfel încât statul trebuie să acționeze în vederea satisfacerii intereselor întreprinderilor concrete pentru realizarea obiectivelor de interes macroeconomic și social .

Însă funcția de control a statului decurge din faptul că fondurile de resurse financiare constituite la dispoziția statului aparțin întregii societăți. Iar societatea este interesată în asigurarea resurselor necesare satisfacerii nevoilor obștești, dirijarea resurselor în funcție de prioritățile stabilite de organele competente, utilizarea resurselor în condiții de maximă eficiență economică, socială. Funcția de control al finanțelor publice este strâns legată de funcția de repartitie, dar are o sferă mai largă decât aceasta deoarece vizează pe lângă constituirea și repartizarea fondurilor și modul de utilizare a resurselor.

În această ordine de idei, instanța de recurs atestă că rigorile procedurale instituite la repartizarea fondurilor și modul de utilizare a acestora trebuie respectate, în vederea evitării arbitrariului și utilizării neconforme a fondului

finanțelor publice angajate în numele beneficiilor generate pentru întreaga societate, în relație cu orice acțiune, decizie sau politică.

Iar funcția instanței de contencios administrativ, sub acest aspect, constă în evaluarea amănunțită a procesului – măsura și maniera în care a fost analizată acțiunea, dacă decizia sau politica s-a desfășurat ținând cont de calitățile de transparență, răspundere publică, independență și respectare a procedurii stabilite.

Totodată, trebuie avute în vedere abordări raționale, eficiente, atunci când se urmărește conformitatea cu procese corecte, echilibrate și transparente, de exemplu, atunci când sunt create structuri, procese și mecanisme guvernamentale.

Adoptarea și respectarea procedurii stabilite se referă la stabilirea unor procese de guvernare și funcționare și la respectarea consecventă, cu acuratețe, a acestora. Procedura stabilită oferă publicului un plan concis, documentat sub formă de statut sau într-un format similar, cu privire la modul în care trebuie să își exercite autoritatea cei cărora le-a fost încredințată.

În contextul interesului public, această evaluare se referă la impactul asupra societății ca întreg, mai degrabă decât asupra entității. Această abordare este fortificată de prevederile art. 11 din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, ce instituie principiul performanței, conform căruia resursele bugetare se alocă și se utilizează în mod econom, eficient și eficace, în concordanță cu principiile bunei guvernări.

În concluzie, se atestă că interesul public satisface nevoile economice și sociale ale populației și permite dezvoltarea ascendentă a economiei, iar modul de repartizare a finanțelor publice trebuie să respecte cu acuratețe și rigoare regulile stricte impuse de normele ce guvernează acest proces.

Pentru toate aceste considerente, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere eronată circumstanțelor cauzei și normelor materiale aplicabile speței, motiv pentru care va admite recursul declarat de pârâtă și va proceda la modificarea soluției în sensul casării actelor judecătorești emise în cauză și respingerii acțiunii reclamantei ca nefondată.

Finalmente, completul specializat învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă o decizie, prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Din considerentele menționate și având în vedere că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au dat o apreciere corectă în ansamblu raportului juridic în litigiu, prin prisma cadrului legal aplicabil în speță și circumstanțelor constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, de a casa decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

În conformitate cu art. 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Se casează integral decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea Societății de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind anularea actului administrativ și se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Victor Burduh

Nicolae Craiu